

Тому, на нашу думку, протягом організації навчально-пізнавальної діяльності, формування змісту навчання, викладачу слід використовувати широкий спектр методів, форм і прийомів НПД з метою реалізації численних можливостей, впливів та умов комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища для актуалізації широкого спектру індивідуальних характеристик студентів і формування їх готовності до майбутньої самоосвітньої діяльності.

Ткачук В. Ю., асистент кафедри фінансові ринки

ПАРТНЕРСЬКІ ВІДНОСИНИ МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ І СТУДЕНТОМ

Демократизація української освіти нерозривно пов'язана з пошуком і засвоєнням оптимальної моделі педагогічної взаємодії, спрямованої на досягнення рівноправних і збалансованих відносин між суб'єктами освітнього процесу.

Особистісно орієнтовані технології навчання передбачають перетворення суперпозиції викладача й субординізованої позиції студента в індивідуально-рівноправні позиції. Персоналізація та діалогізація освітнього процесу вимагають адекватного включення в цей процес особистісного досвіду (почуттів, переживань, емоцій, відповідних їм дій і вчинків) суб'єктів комунікації та спираються на застосування системи форм співробітництва. При їхньому впровадженні має дотримуватися певна послідовність, динаміка: від максимальної допомоги педагога студентам під час вирішення навчальних завдань до поступового зростання їхньої власної активності, до повної саморегуляції в навчанні й появи відносин партнерства між ними. Перебудова форм співробітництва, пов'язана зі зміною позицій педагога й студента, «призводить до можливості самозміни суб'єкта навчання, що самостійно прокладає собі шляхи саморозвитку» [1, с. 90].

Партнерству властивий симетричний тип відносин, оскільки суб'єкти навчання — викладач і студент — рівні в своїй психологічній позиції. Вони в рівній мірі суб'єкти своїх потреб, мотивів, бажань, думок і способів діяльності. Формування позитивного відношення у особи, що вчиться, до власного вчен-

ня, розвитку у нього навичок адекватної самооцінки, зміцнення довіри до себе як учня і співрозмовника виводить його на пошук своїх шляхів діяльності і пізнання [2, с. 45—50].

Плюси партнерства в навчанні: розвиток у діяльності автономності (самостійності) особи, що навчається, вільність в ухваленні рішень з приводу своєї участі і своїх дій, можливість виходити з власних мотивів, опертися на власні способи діяльності, відносна незалежність від іншого. За рахунок цього розширюється поле діяльності і природним чином «пожвавлюється» відповідальність за свої дії і результат своєї діяльності.

Партнерство, головним чином, будується на повазі: партнер по діяльності приймається таким, який він є, приймаються його мотиви, потреби, бажання, думки, відчуття і, що особливо важливо, способи його діяльності. Повага і схвалення є характеристикою двосторонніх відносин, які називаються партнерством. Відмовитися від партнерства в навчальній діяльності означає відмовитися від продуктивної діяльності навчання. У партнерстві ставка робиться на автономію того, хто навчається, бо йдеться про розвиток його особистих стратегій самоосвіти.

Підводячи підсумки, можна стверджувати, що за сучасних умов становлення національної системи вищої освіти в Україні у контексті загальних тенденцій цивілізаційного розвитку серед педагогічних засад вузівської освіти оптимальною є педагогіка партнерства студента й викладача. Така модель відповідає сучасним вимогам національної системи вищої освіти, сприяє підвищенню відповідальності за результати своєї діяльності, створенню сприятливого психологічного клімату та культурного середовища, комунікативної організації навчального процесу, ефективності зворотного зв'язку, зорієнтованого на партнерство у спілкуванні.

Література

1. *Іванова Т.В.* Культурологічний підхід до формування педагогічної майстерності // Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти: Монографія. — К., 2003. — С. 83—95.
2. *Ворожцова И.Б.* Культурологическая основа личностно-позиционной деятельностной модели учения / И. Б. Ворожцова. — Ижевск: Изд. дом «Удмуртский университет», 2001. — 190 с.

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

На сучасному етапі розвитку ринкових процесів в Україні посилюються вимоги саме до практичної компетенції випускників вузів. Водночас, зацікавленість студентів в отриманні належної фахової підготовки стимулюється очікуванням гідної оплати праці і ймовірної участі у розподілі прибутків підприємств.

Все це визначає необхідність і пріоритети подальшого реформування вищої освіти в напрямку посилення практичної складової.

Досвід організації аудиторної роботи студентів з вибіркової дисципліни «Фінанси підприємств» дозволяє зробити узагальнюючі висновки за трьома напрямками:

- 1) достатність аудиторного навчального часу і система оцінювання;
- 2) підготовка аудиторної роботи студентів з боку викладача;
- 3) застосування інноваційних технологій навчання.

У межах першого напрямку оцінки досвіду викладання вибіркової дисципліни «Фінанси підприємств» зроблено висновки про:

— доцільність більш збалансованого розподілу годин на самостійну і аудиторну роботу (на користь останньої);

— важливість застосування єдиних критеріїв оцінки для уникнення втрат часу студентів на ознайомлення з особливостями критеріїв, підходів, інших особливостей оцінювання рівня і якості знань при вивченні різних навчальних дисциплін;

— недоцільність використання реферативної форми поточного контролю у сучасних умовах вільного доступу до попередньо систематизованої і відповідним чином оформленої інформації.

Узагальнюючі висновки щодо підготовки аудиторної роботи студентів з боку викладача за результатами викладання вибіркової дисципліни «Фінанси підприємств» є такими:

— обов'язковість розробки викладачем інформаційного забезпечення (джерельна база, роздавальні матеріали), або чітка орієнтація студентів щодо самостійного підбору матеріалів;

— необхідність проведення попередніх консультацій для більш точного орієнтування студентів стосовно аудиторних завдань і самостійної підготовки матеріалів;